

Erva-tutkimustoimikunta

29 §

10.10.2019

38 §

1202/02.05.02.02.00/2018

Periaatteet ja menettelyt vuoden 2020 Valtion tutkimusrahoituksen haussa, arvioinnissa ja rahoituksen jaossa

Päätöshistoria

Erva-tutkimustoimikunta 10.10.2019 29 §

Valmistelija:

erva-tutkimuskoordinaattori Heli Laine, puh. 044 717 9579

sähköpostiosoite: heli.laine@kuh.fi

STM:n asetus yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta 2020-2023

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta (888/2019) perustuu Terveystieteiden tutkimuslain 61 -66 §:n säännöksiin valtion tutkimusrahoituksesta. Asetus uusitaan nelivuotiskausittain. Uusin asetus (888/2019) astuu voimaan 1.1.2020. Asetuksella säädetään yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteista, painoalueista ja painoalueille ohjattavasta valtion rahoituksesta sekä valtakunnallisesta terveyden tutkimuksen arviointiryhmästä.

Terveystieteiden tutkimuslain (1326/2010) mukaisesti tutkimusrahoitusta voi hakea terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävä kunta, kuntayhtymä, valtion mielisairaala tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty palvelujen tuottaja. Erityisvastuualueen tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella.

Yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteena vuosina 2020–2023 on:

- 1) edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia terveydenhuollon palvelujärjestelmässä tehtävän korkeatasoisen ja vaikuttavan terveyden tutkimuksen kautta;
- 2) edistää terveydenhuollon laatua ja potilasturvallisuutta;
- 3) tuottaa uutta tietoa sekä huolehtia sen levittämisestä ja hyödyntämisestä terveydenhuollossa ja muualla yhteiskunnassa.

Yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet vuosina 2020–2023 ovat:

- 1) tulevaisuuden dataintensiivisten tutkimusmenetelmien saaminen terveydenhuollon käyttöön;
- 2) kliininen ja translationaalinen terveystieteellinen tutkimus ja tutkijan urapolun tukeminen;
- 3) terveys- ja hyvinvointieroja kaventavan palvelujärjestelmän kehittämistä tukeva tutkimus.

Asetuksen (888/2019) mukaan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan tulee ohjata 1-3 kohdassa tarkoitetuille painoalueille vähintään 50 prosenttia

kunakin vuonna sen käytettävissä olevasta yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta.

Vuoden 2020 VTR-haku ja käyttämättä jääneet varat

KYS erva-tutkimustoimikunta toteuttaa vuoden 2020 valtion tutkimusrahoitushaun alkuvuodesta 2020. Haku toteutuu e-Tutkija järjestelmässä. VTR-hakemusten vuoden 2019 arvioinnissa käytettävät arviointikriteerit osoittautuivat pääosin toimiviksi. Olennaisin muutostarve arviointikriteereihin tulee STM:n asetuksen (888/2019) painoalueiden muutoksesta. Liitteenä vuoden 2019 VTR-hakudokumentit.

KYS erva-alueen saamaa valtion tutkimusrahoitusta vuoden 2019 osalta jää käyttämättä arviolta noin 370 000 €, koska valtio myönsi tutkimusrahoitusta ennakoitua enemmän, mutta KYS erva-tutkimustoimikunnan oli kuitenkin tehtävä rahoituspäätökset aiemmin asettamiensa rahoitusperiaatteiden mukaisesti. KYS erva-tutkimustoimikunta päätti (22.2.2019 § 5), että jäljelle jäävä valtion tutkimusrahoitus lisätään vuonna 2020 jaettavaan summaan, jolloin kaikilla hakijoilla on yhtäläinen mahdollisuus hakea rahoitusta.

Tämän lisäksi aiemmilta vuosilta rahaa on jäänyt käyttämättä yhteensä vajaa 259 000 €. Summa sisältää mm. tutkimusprojekteilta palautunutta rahoitusta sekä eTutkija-järjestelmän kehittämiseen varattua rahaa. Järjestelmän kehittäminen ei edennyt järjestelmän toimittajasta johtuvista syistä. Tämän rahan osalta KYS erva-tutkimustoimikunta teki päätöksen (8.3.2019 § 11), että käyttämättä jäänyt rahoitus jaetaan hankkeille vuoden 2020 rahoitushaussa.

Kaiken kaikkiaan käyttämättä jääneitä varoja on siten yhteensä lähes 630 000 euroa.

Rahoitushakemusten ulkopuoliset arvioijat

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti (8.3.2019 §11), että vuoden 2020 VTR-haussa kaikilla hakemuksilla on ulkopuoliset arvioijat, ulkopuolisten arvioijien määrää lisätään (yhteensä 7-9 arvioijaa) ja puheenjohtajalla on valtuus etsiä henkilöt. Vuoden 2019 VTR-haussa kokonaiskorvaus ulkopuolisille arvioijille oli 2000 €/arvioija + henkilösivukulut. Ulkopuolisten arvioijien kanssa laadittiin Palvelujen ostosopimus.

Esitys

Puheenjohtaja esittelee asian esittelytekstin mukaan ja KYS erva-tutkimustoimikunta tekee päätöksen.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti hyväksyä periaatteet ja menettelyt vuoden 2020 haussa asian esittelytekstin mukaisesti seuraavin muutoksin ja lisäyksin:

VTR-rahoitushaun 2020 aikataulu

Hakukuulutus ja hakuohje julkaistaan 15.1.2020

Hakuaika on 3.2.-2.3.2020

Esitarkastus/TPK 2.-8.3.2020 (vko 10)

Hakemusten arviointi toteutuu 9.3-1.4.2020

Esitystaulukoiden teko 2.4.2020-

Kokouskutsun lähetys 15. tai 16.4.2020

Päätöskokous rahoituksista on 21. tai 22.4.2020

Päätöksistä tiedotetaan 5.5.2020

Hakijan tulee hakea siinä hakuluokassa, minkä kelpoisuudet hän täyttää päätösajankohtaan mennessä. Jos kelpoisuusehdot eivät täyty päätösajankohtaan mennessä, rahoitusta ei voida myöntää hakijalle. Hakijaa velvoitetaan ilmoittamaan kaikista muutoksista kelpoisuusehdoissa.

Hakuohjeistuksissa määritetään selvästi kuka voi olla hakijana ja dokumenttien termistö muutetaan yhdenmukaiseen muotoon siten, että tutkimuksesta vastaavan henkilön sijasta käytetään hakija-sanaa.

Hakijan palvelussuhteen voimassaolon määritelmä vaatii tarkennusta. Selvitystä jatketaan ja asia otetaan käsittelyyn seuraavassa kokouksessa. Toimikunta valtuutti tiedepalvelukeskuksen selvittämään asiaa.

Hakija ilmoittaa ansioluettelossa viisi merkittävintä nimenomaiseen tutkimusalueeseen liittyvää julkaisua viimeisen viiden vuoden ajalta sekä näiden viimeisimmät IF-pisteet ja JUFO-luokat. Julkaisut ilmoitetaan alkupe-
räisjulkaisuluettelossa hakuajasta taaksepäin viiden edeltävän kalenterivuoden ajalta (esim. vuoden 2020 haussa julkaisut vuosilta 2015 - 2019). Hakuohjeisiin tarkennetaan, että julkaisut tulee ilmoittaa ansioluettelossa hakuaikaa edeltävältä viideltä kalenterivuodelta.

KYS erva-tutkimustoimikunta hyväksyi alustavasti lupautuneet 9 ulkopuolista arvioijaa. Arviointipalkkio säilytettiin entisellä tasolla (2000 €/arvioija + henkilösivukulut). KYS erva-tutkimustoimikunta päätti valtuuttaa puheenjohtajan lisäämään ulkopuolisten arvioijien lukumäärää 2-3 ulkopuolisella vara-arvioijalla. Toimikunta valtuutti puheenjohtajan myös määrittämään mahdollisten vara-arviointien palkkiot arvioitavien lukumäärän perusteella max. 2000 €/arvioija.

Toimikunta päätti, että ulkopuolisille arvioijille ehdotetaan, että ulkopuoliseen arviointiin liittyvät palvelujen ostosopimukset tehdään pääsääntöisesti koko VTR-rahoituskaudelle 2020-2023.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti, että muilta osin VTR-haun valmistelussa käytetään aiemmin päätettyjä periaatteita ja menettelyjä, jotka lopullisesti päätetään seuraavassa kokouksessa ennen VTR-haun alkamista. Toimikunta päätti valtuuttaa tiedepalvelukeskuksen jatkamaan VTR-hakuprosessin valmistelua.

Valmistelija:

erva-tutkimuskoordinaattori Heli Laine, puh. 044 717 9579

sähköpostiosoite: heli.laine@kuh.fi

KYS erva-tutkimustoimikunta käsitteli 10.10.2019 kokouksessaan periaatteita ja menettelyitä vuoden 2020 Valtion tutkimusrahoituksen haussa, arvioinnissa ja rahoituksen jaossa. Toimikunta valtuutti KYS Tiedepalvelukeskuksen jatkamaan VTR-hakuprosessin 2020 valmistelua ja päätti, että lopulliset periaatteet ja menettelyt päätetään seuraavassa KYS erva-tutkimustoimikunnan kokouksessa.

Tarkennukset hakijan palvelussuhteen määritelmään

KYS Tiedepalvelukeskus on jatkanut VTR-haun valmistelua. Toimikunnan edellisessä kokouksessa 10.10.2019 tuli esille, että hakijan palvelussuhteen voimassaolon määritelmä vaatii tarkennusta hakuohjeistukseen. Tiedepalvelukeskuksen selvitysten mukaan toimikunnan on mahdollista tehdä hakuohjeistoon rajoittavia sääntöjä, kunhan ne noudattavat organisaatiossa sovellettavia ohjeistuksia sekä tasavertaisuus-periaatteita. Hakuohjeistuksessa on mahdollista korostaa, että rahoituksen käytössä tulee noudattaa organisaatiossa sovellettavia säännöksiä, joissa otetaan huomioon myös mm. työaikalain säännökset. Organisaation ohjeistukset kattavat sekä oikeuksia, että velvollisuuksia. Ohjeistukseen on myös mahdollista tarkentaa, että rahoituksen saaneella hakijalla tulee olla vähintään 20 % työ- tai virkasuhde VTR-kelpoiseen organisaatioon, jossa hänen tulee olla tosiasiallisesti työssä. Kokoaikaisesti virka-/työvapaalla olevalle hakijalle rahoitusta ei voi myöntää, koska työssäolon ehto ei täyty. Ohjeistuksessa voi edellyttää, että rahoituksen saajan tulee ilmoittaa palvelussuhteessa tapahtuvista oleellisista muutoksista (esim. palvelussuhteen päättyminen, pidemmät poissaolot) oman organisaation Valtion tutkimusrahoitusta koordinoiville henkilöille. Ilmoituksen jälkeen organisaatio tekee selvityksen rahoituksen jatkosta, ottaen huomioon sen, että rahoitusta voi käyttää vain erva-alueen VTR-kelpoisissa organisaatioissa.

STM:n painoalueille jakaantumisen pisteytys

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (888/2019) yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta asettaa tutkimuksen painoalueet vuosille 2020-2023:

- 1) tulevaisuuden dataintensiivisten tutkimusmenetelmien saaminen terveydenhuollon käyttöön;
- 2) kliininen ja translationaalinen terveystieteellinen tutkimus ja tutkijan urapolun tukeminen;
- 3) terveys- ja hyvinvointieroja kaventavan palvelujärjestelmän kehittämistä tukeva tutkimus.

Asetuksen mukaan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan tulee ohjata 1-3 kohdassa tarkoitetuille painoalueille vähintään 50 prosenttia kunakin vuonna sen käytettävissä olevasta yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta.

STM:n asetuksen tutkimuksen painoalueiden muuttuessa tulee myös KYS erva-tutkimustoimikunnan päivittää rahoitushakemusten pisteytystä STM:n painoalueille jakaantumisen osalta.

Vuoden 2019 Valtion tutkimusrahoitushaussa hakemusten jakautumisen STM:n voimassaoleville painoalueille (1434/2015) pisteyttivät hakemusten arvioijat hakemuksessa annettujen tietojen perusteella. Pisteitä jaettiin seuraavan ohjeen mukaisesti:

STM:n painoalueille jakaantuminen (0-6 pistettä):

- painoalueille 1-3
jos tutkimuksesta vähintään 25 % kohdistuu tälle alueelle = 1 pistettä
- painoalue 4
jos tutkimuksesta vähintään 10 % kohdistuu tälle alueelle = 3 pistettä
- painoalueille 5-7
jos tutkimuksesta vähintään 15 % kohdistuu tälle painoalueelle = 2 pistettä

Yhteenvetoa KYS erva-tutkimustoimikunnan aiemmista päätöksistä VTR2020-hakuun liittyen

- VTR-rahoitushaun 2020 aikataulu. Rahoituspäätökset %-osuuksien sijaan saatavissa suoraan euromääräisinä. Päätös 10.10.2019.
- Hakukelpoisuuden tarkennus. Hakijan tulee hakea siinä hakuluokassa, minkä kelpoisuudet hän täyttää päätösjankokohtaan mennessä. Päätös 10.10.2019
- Tarkennetaan termistöä, kuka voi olla hakijana. Päätös 10.10.2019
- Hakijan ikää ei lisätä hakemuslomakkeeseen. Päätös 8.3.2019.
- Tarkennetaan ohjeistoa julkaisujen ilmoittamisen osalta. Päätös 10.10.2019
- Tarkennetaan ohjeistoa VTR-hakemusten hylkäysperusteiden osalta. Päätös 23.5.2019.
- Maksimihakusummat poistetaan. Päätös 8.3.2019.
- Rahoitushakemuksen lyhyt kuvaus / yhteenveto osiot yhdistetään. Päätös 23.5.2019.
- Kaikille hakemuksille ulkopuoliset arvioijat (myös väitöskirjatutkimukset). Päätös 23.5.2019.
- Ulkopuolisten arvioijien määrää lisätään ja puheenjohtajalle valtuus lisätä lukumäärää 2-3:lla ulkopuolisella arvioijalla. Päätökset 8.3.2019 ja 10.10.2019.
- Kunkin hakuluokan päätökset tehdään omina asioinaan (omat pykälät). Päätös 23.5.2019.
- Jakoluokkien prosenttiosuuksien vaihteluväliä lisätään. Päätös 8.3.2019.
- Jakoluokkien määrä (kpl) poistetaan. Päätös 8.3.2019.
- Jakoluokkien sisäisistä prosenttiosuuksista luovutaan (% osuudet eri jakoluokille). Päätös 8.3.2019.
- Muilta osin VTR2020-haun valmistelussa käytetään aiemmin päätettyjä periaatteita ja menettelyjä. Päätös 10.10.2019.

KYS erva-tutkimustoimikunnan asiantuntijaryhmä

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti 8.3.2019 kokouksessaan, että KYS erva-tutkimustoimikunnan tieteellisen tutkimuksen asiantuntemusta tukemaan muodostetaan asiantuntijaryhmä, jota hyödynnetään VTR:n haku-, arviointi- ja jakokriteereiden määrittämiseen ja syvällistä asiantuntijanäkemyistä tuomaan. Kokouksessaan 23.5.2019 KYS erva-tutkimustoimikunta päätti asiantuntijajäsenistön.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti 10.10.2019, että asiantuntijaseminaari pidetään avoimena tilaisuutena ja mukaan kutsutaan toimikunnan jäsenet, asiantuntijaryhmän jäsenet, ulkopuoliset arvioijat ja muut asiasta kiinnostuneet. Yhdeksi isoksi seminaarin teemaksi päätettiin yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet vuosina 2020-2023. Seminaari järjestettiin avoimena keskustelutilaisuutena 12.11.2019 KYSin tiloissa. Tilaisuuden tavoitteena oli saada laajasti esiin asiantuntijoiden näkemystä KYS erva-alueen tutkimusrahoituksen kehittämiseksi.

Esitys

KYS erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtaja:

KYS erva-tutkimustoimikunta keskustelee periaatteista ja menettelyistä vuoden 2020 Valtion tutkimusrahoituksen haussa, arvioinnissa ja rahoituksen jaossa. Puheenjohtaja käy läpi 12.11.2019 avoimen keskustelutilaisuuden antia.

Toimikunta päättää tarkentaa hakuohjeistukseen hakijan palvelussuhteen määritelmää asian kuvauksen mukaisesti sekä päivittää rahoitushakemusten pisteytystä STM:n painoalueille jakaantumisen osalta.

STM:n painoalueille jakaantumisesta saatavaa pistemäärää puolitetaan eli VTR2020-haussa kyseisestä osiosta on mahdollista saada 0-3 pistettä. Jokainen painoalue on samanarvoinen, joten pisteytys rakentuu seuraavasti: STM:n painoalueille jakaantuminen (0-3 pistettä):

- painoalue 1
- o jos tutkimus kohdistuu tälle painoalueelle = 1 piste
- painoalue 2
- o jos tutkimus kohdistuu tälle painoalueelle = 1 piste
- painoalue 3
- o jos tutkimus kohdistuu tälle painoalueelle = 1 piste

Muilta osin VTR2020-haku toteutetaan nykyisten periaatteiden ja menettelyiden mukaisesti, huomioiden asian kuvauksessa esille tuodut toimikunnan aiemmin tekemät päätökset VTR2020-hakuun liittyen. KYS erva-tutkimustoimikunta valtuuttaa KYS Tiedepalvelukeskuksen toteuttamaan tarvittavat muutokset VTR2020-hakuprosessissa ja dokumentaatioissa.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti hyväksyä periaatteet ja menettelyt vuoden 2020 haussa esityksen mukaisesti seuraavin muutoksin ja lisäyksin:

Toimikunta päätti tarkentaa hakuohjeistukseen hakijan palvelussuhteen määritelmää. Hakuohjeistuksessa korostetaan, että rahoituksen käytössä tulee noudattaa organisaatiossa sovellettavia säännöksiä, joissa otetaan huomioon myös mm. työaikalain säännökset. Organisaation ohjeistukset kattavat sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Ohjeistukseen lisätään, että hakijan tulee olla tosiasiallisesti työssä vähintään 20 % työ- tai virkasuhteessa KYS erva-alueen VTR-kelpoisessa organisaatiossa. Kokoaikaisesti virka-/työvapaalla oleva ei voi olla hakijana eikä hänelle voi myöntää VTR rahoitusta, koska työssäolon ehto ei täyty. Rahoituspäätöksessä ohjeistetaan, että rahoituksen saajan tulee ilmoittaa palvelussuhteessa tapahtuvista oleellisista muutoksista (esim. palvelussuhteen päättyminen, pidemmät poissaolot) oman organisaation Valtion tutkimusrahoituksesta koordinoiville henkilöille. Ilmoituksen jälkeen organisaatio tekee selvityksen rahoituksen jatkosta, ottaen huomioon sen, että rahoitusta voi käyttää vain KYS erva-alueen VTR-kelpoisissa organisaatioissa.

Rahoituksen käytössä tapahtuviin muutoksiin haetaan päätöstä VTR-muutoshakemuslomakkeella KYSin johtajaylilääkäriltä nykyisen käytännön mukaisesti.

STM:n painoalueille jakaantuminen pisteytetään seuraavasti:

Jos tutkimushanke kohdistuu painoalueelle 1 = 1 piste
Jos tutkimushanke kohdistuu painoalueelle 2 = 1 piste
Jos tutkimushanke kohdistuu painoalueelle 3 = 2 pistettä

STM:n painoalueille jakaantumisesta on siten mahdollista saada 0-4 pistettä.

Jos väitöskirjahakuluokassa saatua rahoitusta on käyttämättä tohtoritutkimuksen valmistumisen jälkeen, rahoituksen saaja voi käyttää jäljellä olevan rahoituksen samaan tutkimushankkeeseen liittyviin palkkakuluihinsa.

VTR-rahoituksen jakoperiaatteiden osalta toimikunta päätti, että hakuluokkien prosentiosuuksia muutetaan seuraavasti:

%-osuudet rahoituksesta eri hakuluokkiin

- tutkimushankkeet / dosenttitaso ollut 40-55 %, muuttuu 35-60 %
- tutkimushankkeet / tohtoritaso ollut 20-35 %, muuttuu 15-40 %
- väitöskirjatutkimushankkeet ollut 20-35 %, muuttuu 15-40 %

KYS erva-tutkimustoimikunta valtuutti KYSinTiedepalvelukeskuksen toteuttamaan tarvittavat muutokset VTR2020-hakuprosessissa ja dokumentaatioissa.

Liitteet	5	VTR-hakukuulutus 2019 – huomioitavaa
	6	VTR hakuohje 2019 - huomioitavaa
	7	VTR tutkimushankehakemusten arviointiohje 2019 – huomioitavaa

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Erva-tutkimustoimikunta

Pöytäkirja

27.11.2019

5/2019

38 §

9 (9)